

A Fővárosi Ítéltábla dr. Nagy Attila ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, a dr. Kocsisné dr. László Ildikó pártfogó ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve(I.rendű alperes címe) I. rendű, a **hozzátartozó neve** hozzátartozó (**cím**) által képviselt II.rendű alperes neve(II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 24. napján meghozott 65.P.20.772/2013/40. számú ítélete ellen a felperes részéről 42. sorszám alatt előterjesztett és 44. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy **D.Á.B.-né sz. K.M.** és az I. rendű alperes között 2009. december 22. napján létrejött öröklési szerződés a felek egymás közötti viszonyában érvénytelen.

Az alpereseket annak túrására kötelezi, hogy a **b.-i** ingatlan **D.Á.B.-né** tulajdonában volt összesen 1490/2571 illetőségére a felperes tulajdonjogát öröklés jogcímén bejegyezzék.

Megkeresi ... Földhivatali Főosztály ... Hivatalát, hogy a **b.-i D.** út 44. számú ingatlan **D.Á.B.-né (személyi adatok)** tulajdonaként előző, **D.K.M.** nevén nyilvántartott 745/2571-745/2571 részeire a felperes felperes neve(**személyi adatok**) tulajdonjogát öröklés jogcímén jegyezze be.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 375.000 (Háromszázhetvenötezer) forint perköltséget.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 187.500 (Száznyolcvanhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A felperes által le nem rótt 600.000 (Hatszázezer) forint fellebbezési illetéket és az I. rendű alperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

D.Á.B.-né örökhagyóként 2009. december 22. napján öröklési szerződést kötött az I. rendű alperessel. A szerződésben rögzítésre került, hogy a **b.-i D.** utca 44. szám alatti lakóház, gyümölcsös megjelölésű ingatlan 1490/2571 arányban az örökhagyó tulajdonát képezi, az ingatlan két részre van osztva, amelyek kerítéssel és sövénnel vannak elválasztva, az örökhagyó által kizárólagosan használt részen helyezkedik el a lakóépület. Az I. rendű alperes kötelezte magát arra, hogy az örökhagyó részére a következő tartási szolgáltatásokat nyújtja, amennyiben egészségi állapota azt indokolja:

Az örökhagyó lakásának, ingatlanának takarítása, tisztán tartása, ruházatának mosása, vasalása, részére élelmiszerek és minden egyéb háztartáshoz szükséges árucikkek bevásárlása, betegsége esetén orvoshoz kísérése, gyógyszerének beszerzése, betegségében való ápolása otthonában, részére napi háromszori (ebből egyszeri meleg) bőséges étkezése biztosítása, kórházi kezelése alatt látogatása, kórházi ruházatának tisztán tartása, ételmezésének kiegészítése, tisztálkodószerek biztosítása, az örökhagyó állatainak gondozása, etetése, lakóhelyük tisztán tartása, az örökhagyó segítése hivatalos ügyei intézésében, valamint halála esetén illő eltemettetése. Az örökhagyó állatait (kecskék, galambok, baromfik, kutya és macskák) halála után is gondozni fogja az ő kívánsága szerint természetes halálukig, lehetőleg az eredeti és megszokott helyükön, valamint fizeti az örökhagyó lakásingatlanának közüzemi és rezsiköltségeit.

A felek az ingatlan értékét 15.000.000 forintban, az egy havi tartás ellenértékét 40.000 forintban jelölték meg. A kikötött szolgáltatásokra tekintettel az örökhagyó akként rendelkezett, hogy a **b.-i** ingatlan tulajdonában álló 1490/2571 részét és az ingatlanban lévő valamennyi ingóságot az I. rendű alperes örökölje.

A II. rendű alperes a **b.-i** ingatlan 1081/2571 részének tulajdonosa.

D.Á.B.-né, született **K.M.** (továbbiakban: örökhagyó) 2009. december 26. napján elhunyt. Leszármazó és házastárs hiányában törvényes örököse édesanyja, **K.F.-né** volt.

K.F.-né keresetében az örökhagyó és az I. rendű alperes között létrejött öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. Érvénytelenségi okként arra hivatkozott, hogy az örökhagyó a szerződéskötéskor, halála előtt négy nappal már cselekvőképtelen volt (Ptk. 17. § (1) bekezdése), nem volt olyan állapotban, hogy fel tudja mérni a szerződés jelentőségét. Emellett a szerződés Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint a jóerkölcsbe is ütközik. Az örökhagyó az I. rendű alperes által ismertén halálos betegségben szenvedett és állapota folytán tudta, hogy szerződéses kötelezettségének nem sokáig kell eleget tennie. A felperes kérte továbbá, hogy a bíróság a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján a szerződéskötés előtt fennálló eredeti helyzetet állítsa vissza, ennek körében állapítsa meg, hogy a felperes törvényes öröklés jogcímén megszerezte az öröklési szerződéssel lekötött ingatlanilletőség tulajdonjogát és keresse meg az illetékes földhivatalt annak átvezetésére. Az elsőfokú bíróság felhívására keresetét kiterjesztette a II. rendű alperesre, akit tulajdonjoga bejegyzésének türéseire kért kötelezni.

K.F.-né felperes az eljárás során 2012. március 13. napján végintézkedés hátrahagyásával elhunyt. A 2010. április 20. napján kelt végrendeletében rögzítette, hogy 2010. április 10. napján pert indított lánya, **D.Á.-né** által kötött öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítására, amennyiben a per még életében jogerősen befejeződik pernyertességével, a ... hrsz. alatti ingatlan lánya után örökölt 1490/2571 részét unokaöccse, felperes neveörökölje. Amennyiben a per során, annak befejezése előtt elhalálozik, igényét jogutódjaként megjelölt örököse, felperes neveérvényesítse. felperes neveönkéntes perbelépését bejelentette, mely alapján az elsőfokú bíróság a 2013. február 26. napján meghozott **jogerős végzésével** megállapította, hogy néhai **K.F.-né** felperes jogutódja, felperes neve, ezért a per felperes nevefelperes és az alperesek között folyik tovább.

A jogutódként perbelépő felperes jogelődje keresetét kiegészítve, további érvénytelenségi okként arra hivatkozott, hogy az öröklési szerződés a Ptk. 655. §-ának kógens szabályába ütközik, tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes nem saját vagyona terhére vállalta az örökhagyó tartását, továbbá pusztán gondozás, gondviselés ellenében öröklési szerződés érvényesen nem köthető.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az örökhagyót a szerződéskötést megelőzően már nyolc éve ismerte, őt rendszeresen segítette és gondoskodott róla. A szerződéskötéskor az örökhagyó cselekvőképes volt és az öröklési szerződés megfelelt a törvényi feltételeknek.

A II. rendű alperes érdemi védekezést nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és megállapította, hogy a 450.000 forint eljárási illetéket és az „alperesi” pártfogó ügyvéd munkadíját, valamint a tanúdíjakat az állam viseli.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint, férje 2007-ben bekövetkezett halálát követően az örökhagyó ingatlanában egyedül, magányosan élt, nagyon szerette az állatokat, rendszeresen befogadott kutyákat, macskákat, valamint nyulakat és kecskéket tartott. Édesanyja vidéken, **K.-n** élt, akivel leginkább telefonon tartotta a kapcsolatot és csak ritkán látogatta meg. Anyjától terményeket kapott állatainak, és anyagi támogatásként pálinkát küldött neki eladásra. Az örökhagyó 2000-es évek elején a piacon tojást árult, itt ismerkedett meg az I. rendű alperessel, aki testvére családjával együtt rendszeres vásárlójává vált. Miután az örökhagyó a piaci árusítást befejezte, 2004-2005. évtől az I. rendű alperes a családjával házában látogatta meg az örökhagyót, ahol gyermekei az állatokkal játszottak. Kapcsolatukra tekintettel az I. rendű alperes 2009-ben segédkezett az örökhagyó házában végzett felújításnál.

2009 tavaszán az örökhagyó befogadta **T.F.-t**, akinek korábbi lakóhelyéről kutyái miatt távoznia kellett. Ezt követően az örökhagyónak **T.F.** nyújtott segítséget a takarmány szállításában, cipelésben, az állatok ellátásában, akit az örökhagyó egy ízben arra is megkért, hogy bankszámlájáról vegyen fel pénzt.

Az örökhagyónak már húsz éve a bal mellében kialakult egy csomó, ami 2005. év körül megsérült, fekélyesedni kezdett és nem gyógyult, mellyel azonban orvoshoz nem fordult. Állapota fokozatosan romlott, fizikailag legyengítette, fulladásos tünetek és gyengeség jelentkezett nála. Először 2009. november 18-án látta orvos, aki hívásra megjelent az örökhagyó lakásában, és megállapítása szerint az örökhagyónál a fekélyes emlőrák máj és tüdőátteréket okozott. Az örökhagyó 2009. december 1-től december 8-ig tartózkodott kórházban, kezelése során rögzítették önellátásának hiányát és tájékoztatták betegségére súlyosságáról. Ezt követően került sor az öröklési szerződés megkötésére. Ezután az örökhagyó igen rossz állapotban volt, ingatlanát nemigen hagyta el, házon belül is csak segítséggel tudott mozogni. Rossz állapota miatt az I. rendű alperes, valamint testvére és annak felesége az örökhagyónál töltötte a szentestét, beszélgettek a karácsonyi misztériumról. Az I. rendű alperes december 25-én is az örökhagyó házában tartózkodott, majd december 26-án reggel ő tájékoztatta **T.F.-t**, hogy az örökhagyó elhunyt.

Az érvénytelenségi okok közül az elsőfokú bíróság elsődlegesen az örökhagyó ügyleti képességét vizsgálta, annak figyelembevételével, hogy a hivatkozott érvénytelenségi okokat a felperesnek kellett bizonyítania. A felperes orvosszakértő kirendelését kérte, azt azonban az elsőfokú bíróság nem fogantatosította, mert álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítás, így különösen az I. rendű alperes előadása, nem igazolt olyan releváns tényt az örökhagyó elmeállapotát illetően, ami a bíróságban kétséget ébresztett volna belátási képessége tekintetében, ezért nem volt szükséges a szakértő kirendelése. Az I. rendű alperes és hozzátartozói egyezően, élményszerűen adták elő az örökhagyóval való találkozásait. Vallomásukból kitűnően karácsonykor is olyan témák kerültek megemlítésre, az örökhagyó olyan dolgokra kérdezett rá, ami teljes szellemi frissességéről tett tanúságot. A karácsonyt megelőző napon **G.J.-né** felperesi tanú is beszélt az örökhagyóval, aki nem említette, hogy zavart lett volna, külön erre irányuló kérdésre előadta, hogy nem volt zavaros az örökhagyó beszéde, emlékezési problémái voltak, mert a halála előtti hétfőn reggel beszéltek telefonon egymással, pár órával később azonban erre már nem emlékezett. Az örökhagyó emlékezeti problémáit más, független, a felekhez rokoni szállal nem kötődő objektív tanú nem erősítette meg, ezért a felperesi rokon tanú vallomásának valóságtartalma tekintetében az elsőfokú bíróságnak kételyei merültek fel. Emellett részletesen hivatkozott az elsőfokú bíróság **G.J.-né** tanú vallomásaiban, nyilatkozataiban mutatkozó ellentmondásokra, melyre tekintettel azokat bizonyítékként nem értékelte. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy **B.M.** tanú vallomása szerint, kórházból való kijövele után sem volt gond az örökhagyó beszédével, érthető volt amit mondott. Az öröklési szerződést okiratba foglaló közjegyző-helyettes, továbbá dr. **B.V.** tanúvallomásából kitűnően az örökhagyó haláláig éber tudatú volt. 2009. december elején tőle a kórházban részletes anamnézist tudtak felvenni egészségi állapotáról, ennek során a kórelőzményeket előadta, húsz éves időtartamban meg tudta jelölni daganatának kialakulását. Nőgyógyászati műtétéről beszámolt az I. rendű alperesnek, elmondta neki azt is, hogy nem lehetett gyereke, ami közöttük bizalmi viszonyra utal. Mindezek mellett az elsőfokú bíróság részletesen ismertette egyes tanúk általa lényegesnek ítélt előadásait. A bizonyítékokat értékelve arra a következtetésre jutott, miszerint az örökhagyó cselekvőképtelensége nem bizonyított.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződés jóerkölcsbe ütközése sem állapítható meg. Valamennyi objektívnek tekinthető szomszéd és az I. rendű alperes rokoni körébe tartozó személyek is egymástól függetlenül, befolyásmentes nyilatkozatukkal megerősítették, hogy az I. rendű alperes évek óta ellenérték nélkül segítette, gondozta az örökhagyót. Lehetséges, hogy ezt annak reményében tette, hogy ha az örökhagyó állatairól gondoskodik, akkor ingatlanait ráhagyja, ez azonban nem minősül erkölcstelen megfontolásnak egy segítő személy részéről. Amennyiben az I. rendű alperes előzmények nélkül, a 2009. december eleji kórházi kezelésénél férközött volna az örökhagyó bizalmába és köt vele annak ismeretében szerződést, hogy romló állapota miatt ténylegesen nem sokáig kell részére tartást nyújtania, az indokolná a jóerkölcsbe ütközés megállapítását. Ez azonban a perbeli esetben nem állt fenn, az örökhagyónak bizalma volt az I. rendű alperes irányába és végrendelkezési szabadsága tudatában döntött úgy, hogy olyan személyre hagyja ingatlanát, aki ott tud tartózkodni és szemben édesanyjával halála után is ott tud állatairól gondoskodni. Az a körülmény, hogy ezt az I. rendű alperes vállalásával szemben nem tette meg, nem teszi a szerződést jóerkölcsbe ütközővé, mert az azt megalapozó körülményeknek a szerződéskötéskor kell fennállni. Emellett a felperesi jogutódnak nincs jogosultsága arra, hogy utólag nem teljesítés okán kérje a szerződés érvénytelenítését.

A bizonyítékok értékelésével összefüggésben rámutatott az elsőfokú bíróság arra, miszerint **T.F.** tanúvallomása nem volt alkalmas a felperesi állítás alátámasztására, továbbá az I. rendű alperes ellenkérelmét objektíve alátámasztó tanúk vallomásának megdöntésére. Egy tény tekintetében volt kétséges az I. rendű alperes előadása, mert elhallgatta azt a körülményt, hogy az örökhagyó haláláig **T.F.** az ingatlanban tartózkodott, a körülmények azonban nem cáfolták, hogy járt az örökhagyóhoz, gondozta őt. **T.F.** vallomása szerint az örökhagyót ő gondozta, amit tőle származó nyilatkozat alapján édesanyja vallomása erősített meg, ami azonban bizonyítékként nem volt figyelembe vehető. Azt, hogy **T.F.** az ingatlant önként elhagyta, az örökhagyó tartására hivatkozással igényel nem lépett fel, az elsőfokú bíróság akként értékelte, hogy elfogadta az örökhagyó végakarátát tudván arról, hogy ő csak egy befogadott, bérleti díjat nem fizető, szívességi lakáshasználó volt, aki erre tekintettel segítette az örökhagyót, orvost hívott hozzá, kórházba szállította, időnként levitte őt takarmányért vidékre.

Az a hivatkozás miszerint az I. rendű alperes a tényleges tartást nem saját vagyona terhére vállalta, nem bizonyította, azt a szerződés szövege sem támasztotta alá. Bár a szerződéskötés és az örökhagyó halála között rövid idő telt el, a lefolytatott bizonyítás alapján az volt megállapítható, hogy már korábban gondoskodott az örökhagyó tartásáról, ahogy azt a közokiratba foglalt nyilatkozatával az örökhagyó érzéseit rögzítve, tapasztalását fontosnak tartva a közokiratban is kinyilatkoztatta. Az öröklési szerződés szerencse elemet is hordoz, ezért pusztán attól nem érvénytelen a szerződés, hogy az I. rendű alperes részéről tényleges tartásra nem került sor. A szerződés szövegéből kitűnően az I. rendű alperes 40.000 forint értékben vállalta az örökhagyó tartását, gondozását, lakása rezsiköltségének viselését, valamint ellátását. Ezek nem pusztán ápolási, gondozási szolgáltatások, ezért az

öröklési szerződésben rögzített szolgáltatásokra vonatkozó I. rendű alperesi kötelezettségvállalás, megfelel a törvényi követelményeknek.

A költségmentes felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében a le nem rótt eljárási illetéket, a tanúdíjakat, továbbá az I. rendű alperes pártfogó ügyvédjének munkadíját az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy az ítélet tábla az ítéletet a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdése alapján változtassa meg és a kereseti kérelemnek adjon helyt, kötelezze az I. rendű alperest a perrel felmerült költségek megfizetésére. Álláspontja szerint az ítélet megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok köréből egyeseket kiemelve döntött, ezért a bizonyítékok összességével ellentétes következtetésre jutott. A Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét sértve rekesztette ki a bizonyítékok egy részét a tényállás megállapításánál, ami az ügy érdemi elbírálására is lényegesen kiható eljárási szabálysértés.

Az az ítélet megállapítása alapján nem vitásan bizonyítást nyert, miszerint az I. rendű alperes tisztában volt a szerződés megkötésekor azzal, hogy az örökhagyó tartását állapota miatt csak rövid ideig kell teljesítenie, mivel közeli halála várható. Az örökhagyó gyógyíthatatlan rákos betegségben szenvedett, melynek látható nyoma is volt, kórházból való kijövele után fizikailag is egyre gyengébb lett. Ezt alátámasztotta a szerződést készítő közjegyző-helyettes is, akinek nyilatkozata szerint, az örökhagyó vékony volt és elég legyengült állapotban jelent meg.

A bizonyítási eljárás során fény derült arra, hogy az I. rendű alperes az örökhagyóval a piacon ismerkedett meg, kapcsolatuk felületes volt, kizárólag áru adás-vételére irányult, amit alátámaszt a tanúk azon nyilatkozata, hogy az I. rendű alperes évekig nem tette be a lábát az örökhagyó ingatlanába. Ebben a változást az ingatlan felújítása hozta. Az elsőfokú bíróság maradéktalanul elfogadta az I. rendű alperes érdekkörébe tartozó tanúk nyilatkozatát, holott azok között egyértelmű ellentétek mutatkoztak. Tetten érhető volt, hogy az I. rendű alperesi tanúk maguktól nem tettek említést arról, hogy az örökhagyó nem egyedül élt az ingatlanában, hanem volt egy albérlője. Erről egyes tanúk nem tudtak, mások pedig, amikor ez a nem elhanyagolható körülmény felmerült, azonnal igyekeztek rossz színben feltüntetni **T.F.-t** és kérdés nélkül hangsúlyozták, miszerint részeges volt, akitől az örökhagyó félt. Ennek azonban ellentmond az a körülmény, hogy az örökhagyó számlája feletti rendelkezési jogot adott nevezettnek, az elsőfokú ítélet megállapításával szemben nem eseti jelleggel. Nevezett szerepe az ügy megítélése szempontjából nem mellőzhető. Az I. rendű alperes elfelejtette megemlíteni, hogy az örökhagyó halálakor **T.F.** is az ingatlanban tartózkodott, továbbá mindenáron igyekezett őt az eljárás során olyannak beállítani, aki az örökhagyó életében semmilyen szerepet nem játszott. Nem elhanyagolható körülmény - amit az elsőfokú bíróság egyáltalán nem értékelte - hogy az I. rendű alperes megkereste **G.J.-né** tanút, aki az egyetlen olyan személy, aki heti rendszerességgel tartotta a kapcsolatot telefonon az örökhagyóval. A tanú kinyilatkoztatta, hogy az I. rendű alperes kérésére került megírásra az ügy félbeszakadását követően az a

levél, mely szerint módosítani kívánja a korábban tett vallomását. A tanú a megkeresett bíróság előtt határozottan előadta, miszerint az I. rendű alperes volt az, aki azt kérte tőle, nyilatkozzon úgy, hogy az örökhagyó félt **T.F.-től**. Az elsőfokú bíróság egyáltalán nem értékelte a tanú újabb vallomását, holott abból egyrészt az I. rendű alperes valódi személyiségére, másrészt az örökhagyóval való viszonyára következtetést lehetett volna levonni. **G.J.-né** egyáltalán nem nyilatkozott ellentétesen korábbi előadásaival, a „kutyaszorító” kifejezést pedig egyértelműen az I. rendű alperes vonatkozásában említette két alkalommal is. Vallomása pontosan abba az irányba mutat, hogy az örökhagyó nem **T.F.-től**, hanem az I. rendű alperestől félt. Az is bizonyítást nyert, hogy az örökhagyó nem szorult rá az I. rendű alperes gondozására, mert mindenben **T.F.-re** számíthatott, ő volt az, aki a vidéki rokonokhoz elvitte, ő kezelte a bankszámláját, ő vitte be a kórházba és az orvosi iratok szerint, gondozói minőségben járt el. Mindezek kézzel fogható tények, melyekre az I. rendű alperes nem tudott elfogadható magyarázatul szolgálni. Kérdésre akként nyilatkozott, hogy ha az örökhagyó őt kérte volna meg valamire, azt ő is megtette volna örömmel. Amennyiben igaz, az I. rendű alperes és az érdekkörébe tartozó tanúknak az az állítása, miszerint az örökhagyó félt a részeges **T.F.-től**, kérdéses, hogy akkor miért őt és nem az I. rendű alperest kérte meg arra, hogy vigye le rokonaihoz vagy vigye be a kórházba. Valamennyi tanú úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű alperes az örökhagyónál kórházból való kijövele után fordult meg gyakrabban, akkor már napi szinten jelen volt életében, ezt megelőzően azonban nem. Ezt támasztotta alá **T.F.**, **T.F.-né**, **V.I.** és **M.M.E.** tanú is. **M.M.E.** vallomása szerint, az I. rendű alperessel sohasem találkozott az örökhagyónál, aki csak decemberben említette, hogy már nincs egyedül, az I. rendű alperes segít neki. **A.I.** tanú akként nyilatkozott, hogy az I. rendű alperest egy évvel halála előtt látta az örökhagyónál, gyakrabban akkor látta amikor már az örökhagyó beteg lett. Az örökhagyó évek óta tartó tartásáról egyetlen tanú sem tett nyilatkozatot, ezért az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, miszerint az örökhagyót évek óta az I. rendű alperes segítette, gondozta ellenérték nélkül, ellentétes a rendelkezésre álló adatokkal, ezért iratellenes.

Az I. rendű alperes által kihallgatni kért szomszéd tanúkat az elsőfokú bíróság elfogulatlanak ítélte meg, akiknek vallomása a felperes álláspontja szerint önmagukkal, valamint az I. rendű alperessel és a bizonyított tényekkel is ellentétben állnak. Ennek alátámasztására utalt **F.M.-né** és **M.J.-né** által előadottakra, akik csak a felperes kérdésére nyilatkoztak **T.F.** jelenlétére, akit hangsúlyosan igyekeztek negatív színben feltüntetni. Ezzel szemben a felperes által kihallgatni kért tanúk – többek között **V.I.** – a valóságnak megfelelően nyilatkoztak, senkit sem próbáltak negatív színben feltüntetni vagy szerepét felnagyítani, olyan tényeket adtak elő, melyeket sok esetben maga az I. rendű alperes is elismert. **V.I.** tanú vallomásából kitűnően **T.F.** volt az, aki ott lakott az örökhagyóval és még halála előtt is ő volt az, aki a tanút az örökhagyóhoz beengedte. Beszámolt arról is, hogy az örökhagyó halála előtt körülbelül az utolsó két hétben szorult gondozásra, leromlott állapotát a közokiratot készítő közjegyző-helyettes is megerősítette.

A felperes határozottan és változatlanul állítja – amit megítélése szerint a bizonyítékok is alátámasztanak –, hogy az I. rendű alperes az

örökhagyóval, legyengült állapotát látva, olyan időpontban kötött szerződést, amikor már nyilvánvalóvá vált, hogy nem kell sokáig eleget tennie vállalt kötelezettségének. Az eltartott közeli halálára számítva, nyilvánvalóan a társadalom érdekeibe, az együttélés követelményeibe ütköző módon kötötte meg a szerződést, mely magatartás társadalmilag mindenképpen elítélendő. Mivel nem az I. rendű alperes volt az, aki az örökhagyót segítette és gondozta, ezért érdeke volt az egész elsőfokú eljárás során, hogy **T.F.** szerepét gyengítse, aki az örökhagyó ingatlanában lakott és halála éjszakáján ott tartózkodott. Az I. rendű alperes sok esetben ellentétbe keveredett a bizonyított tényekkel, tanúvallomásokkal, például a testvére bankszámlájára érkező 100.000 forint sorsát illetően is **V.I.** és **T.F.** tanúk vallomásából kitűnően az I. rendű alperes a testvérével együtt végezte az örökhagyó ingatlanán a felújítási munkálatokat és közös vállalkozásuk volt. A felújítás során az örökhagyót anyja, a felperesi jogelőd támogatta anyagilag, állításával ellentétben az I. rendű alperes nem ingyenesen végezte a felújítási munkát az örökhagyónak. Fellebbezéséhez mellékelte a felperes a kérdéses 100.000 forint átutalásáról szóló bizonylatot az I. rendű alperes testvérének számlájára, melynek időpontja 2009. december 22. Ez azonos az öröklési szerződés megkötésének időpontjával, ezért meglehetősen kérdéses, hogy erről az I. rendű alperes testvére nem tudott. Az elsőfokú bíróság nem találta jelentősnek azt a körülményt sem, hogy az I. rendű alperes nem teljesítette vállalt kötelezettségét, az örökhagyó számára oly fontos állatokkal kapcsolatban, aki ezen kitétel nélkül nem kötötte volna meg a szerződést. Az állatokat az I. rendű alperes az örökhagyó halálát követő napokban elzavarta, mely körülményből a felperes álláspontja szerint az I. rendű alperes valódi akaratára lehet következtetést levonni.

A felperesnek az érvénytelenséget megalapozó másik hivatkozása az volt, hogy az örökhagyó a halála előtti napokban már nem volt olyan állapotban, hogy felmérje az öröklési szerződés jelentőségét. Ezt **T.F.**, **T.F.-né**, a felperesi jogelőd, a közjegyző-helyettes nyilatkozatára alapította és beszerzésre kerültek az örökhagyóval kapcsolatos orvosi iratok is. Az elsőfokú bíróság a felperes orvosszakértő kirendelésére irányuló indítványát elutasította, amit változatlanul fenntart.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, logikusan felépített. A felperes fellebbezésében nem ad elő többet, mint amit az elsőfokú eljárás során is előadott, amely kérdések mindegyikére az elsőfokú bíróság ítéletében megadta a választ. A felperesi tanúk vallomásából kitűnően az örökhagyó beszámítható volt halála időpontjáig. 20 éve volt daganat a mellében, ezért nem mondható az, hogy az I. rendű alperes az utolsó pillanatot használta volna ki a szerződéskötésre. Örökhagyó tudta, hogy mi a következménye betegségének, állapota bármikor rosszabbra fordulhat és tudta, hogy mi várható, **G.J.-né** vallomásából kitűnően ő is szorgalmazta, hogy kössön gondozási, vagy tartási szerződést, ezt az örökhagyó megtette. **T.F.** szerepének kiemelése a fellebbezésben érthetetlen. Az elsőfokú eljárás során is hivatkozott az I. rendű alperes arra, és ismételten most is kiemeli, hogy az öröklési szerződés nemcsak közjegyző előtt készült szerződés, hanem végeredményben egy közvégrendelet is, a szerződés 3. és 5. pontjaiban megfogalmazottak alapján és a közvégrendeletet a szerződési akaratra vonatkozóan

megtámadni nem lehet. Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy az öröklési szerződés nem tekinthető érvénytelennek, a végrendelet pedig csak a meghatározott okokból támadható.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a per elbírálása szempontjából lényeges tények, körülmények tekintetében azonban a bizonyítékokat nem a Pp. 206. (1) bekezdésének megfelelően, azokat egybevetve értékelte, ezért az egyes érvénytelenségi okok tárgyában hozott döntése és annak indokai csak részben helytállóak.

A peradatok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül, nem a maguk összességében értékelte és mérlegelte. Alaptalanul mellőzte **G.J.-né** és **T.F.** tanúk vallomásának bizonyítékként való értékelését arra hivatkozással, hogy az általuk előadottakat más, közvetlen tapasztalatokkal rendelkező érdektelen tanúk nem támasztották alá, illetve vallomásuk nem alkalmas az „objektív” tanúk vallomásának megdöntésére, az I. rendű alperes előadásának kétségbevonására. A perben a tanúk feladata az, hogy a per tárgyával kapcsolatos ismereteiket, tapasztalataikat előadják, amelyek ellentmondása esetén a bíróságnak a bizonyítékok összességében való értékelés alapján kell megítélnie, hogy azok közül melyek fogadhatók el bizonyítékként a releváns tények megállapításánál. Ítéletének indokolása alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az egyes tanúk vallomását nem egyenrangúan vizsgálta és értékelte. **G.J.-né** és **T.F.** vallomását kritikusan, részletesen kielemezte, rámutatva azok általa vélt ellentmondásaira. Ezzel szemben az örökhagyó szomszédait, vallomásuk kritikus vizsgálata nélkül minősítette eleve „objektív” személyeknek és fogadta el azokat hitelt érdemlő bizonyítékként. A tényállást az I. rendű alperes előadása, testvére és sógornője, valamint a szomszéd tanúk vallomása alapján állapította meg, ami megalapozatlan, mert a bizonyítékként értékelt tanúvallomások és az I. rendű alperes előadása tekintetében olyan lényeges ellentmondások mutatkoznak, amelyek megalapozottan teszik kétségessé azok bizonyító erejét.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben, **G.J.-né** és **T.F.** tanúk vallomásával kapcsolatban olyan tény, illetve körülmény nem áll fenn, ami vallomásuk bizonyítékként való értékelésének mellőzését indokolná. **G.J.-né** az örökhagyó nagynénje, aki az örökhagyóval rendszeresen telefonon tartotta a kapcsolatot, ezek során az örökhagyó beszámolt neki élete eseményeiről, körülményeiről. Emellett a tanú kapcsolatban állt az örökhagyó anyjával, a felperesi jogelőddel, akitől szintén értesült az örökhagyó körülményeiről. Nevezett kihallgatásai során e kapcsolatok alapján szerzett ismereteiről számolt be, amit nyilvánvalóan más személyek, szomszédok nem támaszthattak alá, de nem is cáfolhatták, mert a tanú és az örökhagyó telefonbeszélgetéseinél, személyes találkozásainál nem voltak jelen, továbbá a felperesi jogelőddel sem álltak kapcsolatban. Indokolatlanul emelte ki az elsőfokú bíróság a tanú hivatkozott vallomásából azt, miszerint az örökhagyó a karácsony előtti telefonbeszélgetésük során „tagadta”, hogy az I. rendű alperesnek adta a házát. Vallomása szövegkörnyezetéből egyértelműen kitűnik, hogy a tanú a „tagadás” szó alatt azt értette, hogy az örökhagyó nem mondta el neki, hogy a házát az I. rendű alperesnek „adta”. Emellett a tanú bíróság

előtt, a hamis tanúzás következményeire való felhívást követően tett vallomását nem teszi kétségesse, hogy az I. rendű alperesnek egy nyilatkozatot írt alá. A tanú e nyilatkozat keletkezésének körülményeit a 2015. április 7-i kihallgatása során részletesen előadta, mely szerint az I. rendű alperes utazott le hozzá és kérte tőle a nyilatkozatot, annak tartalmát ő diktálta és nem mondta, hogy arra miért van szüksége. Az I. rendű alperes maga észrevételezte, miszerint a nyilatkozat készítésekor a tanú azt mondta, hogy 96%-os látáscsökkenése van, ezért fia írta annak szövegét, és tagadta, hogy annak tartalmát ő diktálta. A keletkezésének körülményei tekintetében mutatkozó lényeges ellentmondásokra figyelemmel, a nyilatkozat bizonyítékként figyelembe nem vehető.

T.F. tekintetében az elsőfokú bíróság olyan megalapozott tényre nem hivatkozott, ami vallomása bizonyítékként való értékelését kizárná. **T.F.-**nét alaptalanul minősítette érdekeltnek, arra alapítva, hogy **T.F.** hozzátartozója. A tanú érdekeltsége a per tárgyához és a felekhez való viszonya alapján ítéltető meg. **T.F.-**né egyik peres féllel sem áll rokoni kapcsolatban, a per tárgyához nincs köze, ezért nem minősül érdekeltnek.

A megállapított ítéleti tényállás szerint az örökhagyó **T.F.-t** 2009 tavaszán, nyarán fogadta be ingatlanába, az I. rendű alperes **T.F.** ottlakása idején segédkezett az örökhagyó ingatlanának felújításában, ennek során alakult ki az örökhagyó és az I. rendű alperes között egy jó baráti, jó ismerősi viszony, és az örökhagyó az I. rendű alperest apróbb szívességekre kérte meg (takarmányszállítás, zsákok cipelése), amire ő már nem volt képes. Az örökhagyó 2009. november 18-i orvosi vizsgálata táján az I. rendű alperes a korábbi alkalmi segítségnyújtáson felül már rendszeresen megjelent az örökhagyó lakásán és segítette a ház körüli teendőkben és az állatok ellátásában. Mindezekkel nyilvánvaló ellentétben áll az elsőfokú bíróság indokolásának azon kiemelt megállapítása (11. oldal), miszerint valamennyi objektívnek tekinthető szomszéd tanú, továbbá az I. rendű alperes rokonai is megerősítették, hogy az I. rendű alperes „segítette, gondozta évek óta ellenérték nélkül a néhait”. Az öröklési szerződés 8. pontja ugyan az örökhagyó kijelentéseként tartalmazza, hogy az I. rendű alperes évek óta törődik vele és gondoskodik róla, ennek valóságát azonban egyes perbeli adatok cáfolják, továbbá azzal ellentétes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás is.

A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperes előadása, valamint az elsőfokú bíróság által bizonyítékként értékelt tanúvallomások között lényeges ellentmondások mutatkoznak. Az I. rendű alperes szerint az örökhagyót 2000-től ismerte, és amikor már nem piacozott, rendszeresen járt hozzá tojásért, alkalmanként **É-ről** vitt élelmet az állatoknak. Az örökhagyó halála előtt 5-6 évvel kezdett el betegeskedni, 2-2,5 éve szorosabbá vált a kapcsolatuk, ekkor már szinte folyamatosan kellett segíteni neki, segítségként az állatokat etette, itatta, felmosott, mosott az örökhagyónak, az utóbbi 1-1,5 évben ételt vitt neki a **C-ből**, a felújításnál is szívességből segített, munkájáért nem kért pénzt. 2009 őszén, ha napokig, hetekig nem volt munkája, általában az egész napot az örökhagyónál töltötte, csak estére ment haza. **F.M.-né** (szomszéd) vallomása szerint az I. rendű alperes 5-6 éve odajárt az örökhagyóhoz, segített neki mindenben, az állatoknak hozott élelmet, jött-ment, de nem aludt ott, az örökhagyó halála előtt egy évben maradt ott többet és huzamosabban. Ugyanakkor előadta azt is, hogy az örökhagyón halála előtt nem látott állapotromlást, aki kórházi kezelése után sem

érezte magát halálos betegnek. **A.I.** (szomszéd) az I. rendű alperest az örökhagyónál halála előtt kb. egy évvel látta először, az örökhagyó azt mondta, hogy segít neki, ő nem látta, hogy az I. rendű alperes az állatokat etette volna, csak az autóját látta mindig, a kocsiból pakoltak, hallott mindenféle zajokat, fúrtak, faragtak, ajtót cseréltek. **M.J.-né** 5-6 éve látta az I. rendű alperest az örökhagyónál, azóta ismeri, sokszor látta az autóját, az örökhagyó azt mondta, hogy segít neki, az utóbbi fél-egy évben az I. rendű alperes ételt vitt az örökhagyónak és főzött is neki, mert rosszul érezte magát. **B.M.** (szomszéd) vallomásából kitűnően az örökhagyó és férje együtt éltek, együtt gondozták az állatokat. Férje halála után az örökhagyó egyedül élt, egy idő után elöbukkant „**M.**” (az I. rendű alperes), aki az utóbbi másfél-két évben segített az örökhagyónak a nehéz dolgokban, a takarmány cipelésben. Az örökhagyó egészségi állapota megromlott, de ebben az időben is tevékeny volt, amit tudott ellátott, „ahhoz képest, amilyen gyorsan jött a tragédiája, elég jól tartotta ekkor magát”. Meglepődött, amikor az I. rendű alperes felvállalta az örökhagyó temetését, és ezután a felperesi képviselővel való beszélgetésből vált számára nyilvánvalóvá, hogy a ház az I. rendű alperesé, ekkor tudhatta meg, „hogy ő kicsoda”.

Mindezekkel kapcsolatban az ítéletábra elsődlegesen utal arra, hogy a perben arra nézve hitelt érdemlő adat nem merült fel, hogy az örökhagyó a 2009 őszén kezdődő állapotromlása előtt már évekkel korábban mindennapi életviteléhez rendszeres segítségre, gondozásra szorult volna. A peradatok szerint az örökhagyó ingatlanában férjével élt együtt, aki 2007-ben hunyt el. Az I. rendű alperes előadásából kitűnően az örökhagyó férjét nem ismerte, vele nem találkozott, aki utálta az állatokat, és nemigen jött ki a házból, amiben ő, a férj haláláig nem járt. Ez egyértelműen cáfolja azt az állítását - és az azt megerősítő tanúvallomásokat -, hogy az örökhagyó halála előtt 5-6 évvel - még férje életében - kezdett el betegeskedni és szorult segítségre, amit ő nyújtott neki, annak valósága esetén ugyanis szükségszerűen látnia kellett volna, illetve találkoznia kellett volna a házban vele együtt élő, és az állatokat szintén tevékenyen ellátó férjével is. Az I. rendű alperes állításával ellentétben áll **M.M.E.** vallomása is, mely szerint az örökhagyót halála előtt 5-6 éve ismerte meg, aki ekkor a piacon virágot és tojást árult, halála előtt 2-3 évvel hagyta abba a piacozást, ekkortól kezdve az örökhagyó ingatlanához járt tojásért, előfordult, hogy 1-2 hetente is megfordult nála, ahol az I. rendű alperessel nem találkozott. Nem tudta, hogy az örökhagyó súlyos beteg, ezért csodálkozott, amikor haláláról értesült. Utoljára halála előtt pár nappal, 2009 decemberében, a szenteste előtti napon ment hozzá tojásért, amikor fél méteres hó volt, ekkor az örökhagyó maga jött ki a kapuhoz.

A felperes a tanúvallomások értékelése szempontjából helyesen hivatkozott lényeges körülményként az I. rendű alperes előadásában, továbbá az azt megerősítő tanúk vallomásában a **T.F.** személyével kapcsolatban mutatkozó ellentmondásokra is. Személyes meghallgatása során az I. rendű alperes **T.F.**-ről annak kapcsán nyilatkozott, hogy az örökhagyót ő vitte be a kórházba, aki előadása szerint egy kóborló, illetve a környéken pár házzal arrébb lakó személy, akitől az örökhagyó félt. Ezt követően a felperesi képviselő kérdésére tett nyilatkozatot arra nézve, hogy **T.F.** az örökhagyóhoz áthozta pár holmiját, kutyaait, és „kicsit lakott is ott”. **F.M.-né** és **M.J.-né** kihallgatásuk során először akként nyilatkoztak, hogy

az I. rendű alperesen kívül az örökhagyó házában más nem fordult meg, illetve nála más férfit nem láttak. **A.I.** a házban az örökhagyón kívül mást lakni nem látott és nem tudott arról, hogy befogadott volna valakit. Az I. rendű alperes testvére, **M.J.** is, akként számolt be **T.F.**-ről, hogy az örökhagyóval szemben lakott. A tanúk ezt követően, a felperes firtató kérdésére az előzőekkel ellentétben már beszámoltak **T.F.** örökhagyónál való jelenlétéről (**F.M.-né** és **M.J.-é**: az örökhagyó „befogadta, megsajnálta”, **A.I.**: az örökhagyó „halála előtti napokban költözött oda”, **M.J.**: „néhány hétig **F.** ott lakott ...illetve oda vitte a cuccait”), személyét negatív színben feltüntetve arra hivatkozással, miszerint az örökhagyó félt tőle, illetve nem szerette. Az I. rendű alperes sógornője, **V.Zs.** vallomása szerint az örökhagyónál más személlyel nem találkozott, aki nem engedett be senkit, zárkózott volt, mellyel ellentétben férje, **M.J.** akként nyilatkozott, miszerint az örökhagyó olyan ember volt, „aki ha meglátott valakit, szívesen hazavitte volna magával”. Mindezek mellett lényeges körülmény, hogy az I. rendű alperes és az előadását megerősítő tanúk kizárólag arra hivatkoztak, hogy az örökhagyó félt **T.F.**-től, azt megalapozó, kiváltó konkrét tényről azonban egyikük sem számolt be.

Az elsőfokú bíróság bizonyított tényként állapította meg, hogy **T.F.** 2009 tavaszától lakott az örökhagyónál. Az előzőekben hivatkozott tanúk az örökhagyó személyének és életkörülményeinek ismerőjeként számoltak be az I. rendű alperessel kapcsolatos tényekről, ennél fogva szükségszerűen látniuk, tapasztalniuk kellett az örökhagyó ingatlanában **T.F.** jelenlétét, ott lakását és tevékenységét is. Az előzőekben kifejtettek alapján, vallomásuk tartalmából kitűnően, **F.M.-né**, **M.J.-né**, **A.I.**, **M.J.** tanúk kihallgatásuk során - az I. rendű alperes ezzel kapcsolatos első előadásával egyezően - először elhallgatták, tagadták, hogy az örökhagyó ingatlanában **T.F.-t** látták, illetve nevezett ott lakott. Okszerű logikai következtetés szerint, ezzel nyilvánvaló céljuk az I. rendű alperes - valótlannak bizonyuló - azon állításának alátámasztása, miszerint az örökhagyó egyedül élt, és kizárólag ő járt hozzá, nyújtott részére segítséget. Ez egyértelmű bizonyítéka a tanúk elfogultságának, az I. rendű alperes felé való részrehajlásának, melyre tekintettel vallomásuk hitelt érdemlő bizonyítékként nem fogadható el.

Az eddigiekben hivatkozott ellentmondások, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján okszerűtlen az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, miszerint az örökhagyó és az I. rendű alperes között bizalmi viszony lehetett, kapcsolatuk nem a szerződéskötés előtt két héttel mélyült el, és az I. rendű alperes volt az, aki az örökhagyót évek óta ellenérték nélkül segítette és gondozta. A felperes és jogelődje előadása, **G.J.-né**, **T.F.**, **T.F.-né**, **V.I.** tanúk vallomása, továbbá a felperes által csatolt okiratok bizonyítják, hogy az örökhagyó halála előtt kb. fél évvel befogadta **T.F.-t**, aki ennek ellentételezéseként segítséget nyújtott neki a ház körüli munkákban és az állatok ellátásában. Az örökhagyó őt kérte meg, hogy gépkocsijával vigye el édesanyjához, őt hatalmazta fel arra, hogy bankszámlája hitelkerete ügyében helyette intézkedjen, megbízta azzal is, hogy számlájáról rendszeresen pénzt vegyen fel. Nevezett volt az, aki látva az örökhagyó romló állapotát, rosszulléteit, kereste, hogy melyik háziiorvoshoz tartozik, akihez korábban tartozott, már nem praktizált, ezért a házban dolgozó parkettás ismeretsége révén hívott hozzá orvost, ekkor azonban az örökhagyó a kivizsgálást elutasította. Ezt követően közel két hét

múlva, amikor az örökhagyó már beleegyezett kezelésébe, szintén ő intézkedett kórházi beutalásáról, bekísérte a kórházba és a kórházi kórleapon az örökhagyó gondozójaként ő került feltüntetésre. Ezzel szemben az I. rendű alperes még személyes meghallgatása során sem tudta, hogy ki utalta be az örökhagyót a kórházba, előadása szerint „ha jól tudja, a parkettás feleségének orvosa”. A felperesi jogelőd, és a hivatkozott tanúk egy része az örökhagyótól származó információ, **T.F.** közvetlen tapasztalata alapján számolt be arról, hogy az I. rendű alperes - állításával ellentétben - testvérével, **M.J.-vel** közösen, vállalkozóként, ellenszolgáltatásért végezték az örökhagyó ingatlanában a felújítási munkálatokat, melynek finanszírozásához az örökhagyónak édesanyja nyújtott anyagi segítséget. Ezt alátámasztja annak ténye, hogy az örökhagyó anyja, a felperesi jogelőd, 2009. december 22-én 100.000 forintot utalt át az I. rendű alperes és testvére közös bankszámlájára. Ezzel összefüggésben nem életszerű az I. rendű alperesnek a hivatkozása, miszerint a pénz az örökhagyóé volt, ami azért került az ő számlájára átutalásra, mert az örökhagyó féltette pénzét **T.F.-től**, aki ismerte bankkártyája PIN kódját. Köztudott ugyanis, hogy a számlatulajdonos a bankkártya letiltásával, vagy a PIN kód megváltoztatásával bármikor megakadályozhatja, hogy számlájáról illetéktelen személy pénzt vegyen fel.

Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte bizalmi kapcsolatra utaló körülménynek, miszerint az I. rendű alperes ismerte az örökhagyó egészségügyi problémáit, mert férfi mivolta ellenére az örökhagyó beszámolt neki nőgyógyászati betegségeiről, műtétjéről, melyre magyarázatul szolgál, hogy a perbeli adatok szerint az I. rendű alperes természetgyógyászként segítette őt, mellyel szükségszerűen együtt jár az egészségügyi probléma és annak előzményeinek feltárása. E minőségét ugyan az I. rendű alperes tagadta, mellyel szemben e körülményt több tanú vallomása bizonyította. A felperesi jogelőd a keresetlevélben előadta, hogy az I. rendű alperes természetgyógyásznak tüntette fel magát, az örökhagyónak természetgyógyászati eszközöket, gyógyfüveket vitt. Ezt megerősítette **G.J.-né**, **T.F.** és **T.F.-né** tanúk vallomása. **G.J.-né** az örökhagyótól származó információként beszámolt arról, hogy az I. rendű alperes 30-40 forintért vitt neki tablettákat, amitől úgy érezte, hogy jobban van. **T.F.-né** vallomásából kitűnően, kórházból való kijövelete után az I. rendű alperes az örökhagyó talpát masszírozta és tablettákat vitt neki. **T.F.** vallomása szerint, az örökhagyó még kórházba kerülése előtt elmondta neki, hogy az I. rendű alperes természetgyógyász. Miután az örökhagyó kijött a kórházból, az I. rendű alperes masszírozta az örökhagyó talpát, az örökhagyó elmondta, hogy az I. rendű alperes ingával kimérte mi a baja, ami nem az, amit az orvosok mondtak neki. Látott az örökhagyó ágya mellett nem orvos által felírt gyógyszert, ami az I. rendű alperestől származhatott, mert az orvos által felírt gyógyszereket ismerte, mivel azokat ő váltotta ki. Ez egy barna üvegben volt, zöld címkével ellátva, és az örökhagyó is említette, hogy azt az I. rendű alperestől kapta.

A kifejtettek alapján hitelt érdemlő bizonyíték nem merült fel arra, hogy az I. rendű alperes az örökhagyót a 2009. december 1-jei kórházba kerülését megelőzően, segítette, gondozta. Együttlakásuk folytán az örökhagyó mindennapi körülményeit leginkább ismerő **T.F.** vallomása alapján megállapítható, hogy az I. rendű alperes az örökhagyóval kórházba

kerülését követően került közelebbi kapcsolatba, a kórházból már ő hozta ki, és ezután egyre sűrűbben járt hozzá, tartózkodott nála és segítette.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, miszerint a perben olyan körülmény nem merült fel, ami kétséggé tette volna a szerződéskötéskor az örökhagyó ügyei viteléhez szükséges belátási képességét, erre nézve a 2009. december eleji kórházi kezelésével kapcsolatos iratok sem tartalmaznak adatot. Erre tekintettel helyesen mellőzte az örökhagyó cselekvőképessége megítéléséhez orvosszakértő kirendelését. Mindezek mellett az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes között létrejött szerződés megfelel a per elbírálására alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 655. §-ában írt feltételeknek, a kikötött szolgáltatások alapján az I. rendű alperes az örökhagyó tartására vállalt kötelezettséget.

Az ítéletábra megítélése szerint, az öröklési szerződés jóerkölcsbe ütközésével kapcsolatos érvénytelenségi ok tekintetében az elsőfokú bíróság döntése és annak indokolása nem helytálló. Jóerkölcsbe ütköző az a szerződés, amelynek tárgya vagy az általa elérni kívánt cél, a benne foglalt kötelezettségvállalás, illetve ellenszolgáltatás felajánlása az általánosan elfogadott erkölcsi normákat szokásokat nyilvánvalóan sérti, és emiatt az általános társadalmi megítélés szerint is egyértelműen tisztességtelennek és elfogadhatatlannak tekinthető. Az ítélezési gyakorlat szerint, nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközik a tartásra irányuló szerződés, ha az eltartó a szerződéskötéskor tudja, hogy az eltartott súlyos, gyógyíthatatlan betegségben szenved, közeli halálára nagy bizonyossággal számítani lehet, ezért elenyésző szolgáltatás fejében jut hozzá a szerződés szerinti jelentős vagyoni értékhez (BH2002. 310., BH2016. 139.). Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az örökhagyó az I. rendű alperest egészségügyi problémáiba és annak előzményeibe is beavatta. Az örökhagyó 2009. decemberi kórházi zárójelentése anamnéziséből kitűnően, 20 éve észlelt bal emlőjében egy nagyobb csomót, ez az emlője négy éve megsérült, kifekélyesedett, nem gyógyult, a csomó mérete nő, nemrég hónaljában is csomókat vett észre, másfél hónapja fullad, ami romlik. A zárójelentésből kitűnően az örökhagyó végső stádiumú, rosszindulatú daganatos beteg volt, tüdejében is áttétek mutatkoztak. Mindezek alapján megállapítható, hogy az I. rendű alperes a szerződéskötéskor (2009. december 22.) - négy nappal halála előtt - tudta, hogy az örökhagyó gyógyíthatatlan betegségben szenved és közeli halálára nagy bizonyossággal számítani lehet. Ezt alátámasztja sógornője, **V.Zs.** vallomása, aki szerint az örökhagyó halála nem volt meglepő, mert nagyon beteg volt, olyan italokat látott nála, amit végső stádiumú betegeknek adnak. A körülményekből következően az I. rendű alperes tudta, hogy az örökhagyónak a tartást csak rövid ideig kell teljesítenie, melyhez képest jelentős, a szerződés szerint 15 millió forint értékű ingatlanhoz jut. Mindezekre figyelemmel az öröklési szerződés az általános társadalmi felfogás szerint tisztességtelen, elfogadhatatlan, nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.

Téves az I. rendű alperesnek az a hivatkozása, miszerint az öröklési szerződés, annak 3. és 5. pontjai alapján egyben az örökhagyó közvégrendelete. A szerződés 3. pontja csupán a szerződéssel lekötött ingatlan és a vállalt tartás értékét tartalmazza. Az 5. pont nem

végrendelet, hanem örökhagyó Ptk. 655. § (1) bekezdése szerinti szerződéses nyilatkozata, mellyel az I. rendű alperest az általa vállalt szolgáltatások ellenszolgáltatásaként örökösévé nevezte.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta. A jóerkölcsbe ütközésére tekintettel a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az örökhagyó, valamint az I. rendű alperes között létrejött öröklési szerződés a felek egymás közötti viszonyában érvénytelen. Az alpereseket annak tűrésére kötelezte, hogy a szerződés tárgyát képező ingatlanra az I. rendű alperes bejegyzett tulajdonjogát töröljék és arra a felperes tulajdonjogát öröklés jogcímén bejegyezzék. A pereszes I. rendű alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes részére az elsőfokú perköltség megfizetésére. Az ítélet egyéb helytálló rendelkezéseit helybenhagyta. Az I. rendű alperes a másodfokú eljárásban pereszes, ezért az ítéletábra kötelezte őt a felperes részére a másodfokú perköltség megfizetésére. Az I. rendű alperes költségmentességére tekintettel a felperes által le nem rótt fellebbezési illetéket, továbbá peresztessége folytán az I. rendű alperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2016. június 9.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Szabó Hajnalka tisztviselő